СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇ... ...ИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY
УРЯДОВИЙ ОРГАН ... ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ... ...ЕДИНЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.
OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 237. Джерзи Сіти, Н. Дж., второк, 12. жовтня, 1926. — VOL. XXXIV. No. 237. Jersey City, N. J., Tuesday, October 12, 1926. THREE CENTS

МАЄТОК У. Н. СОЮЗА ПЕРЕЙШОВ ПІВТОРА МІЛІОНА ДОЛЯРІВ.

Молодечий Департамент кромі сього має понад $100 тисяч.

ЮНІЙНА КОНВЕНЦІЯ ЗА ПОСТЕПЕННИМ ОБМЕЖЕННЄМ ЧАСУ ПРАЦІ

ДІТРОЙТ, Мишиґен, 9. вересня. — Американська Федерація Праці постановила на нинішнім засіданню своєї конвенції повести рішучу акцію за вкороченнем робочого дня й коротшим тижнем.

Конвенція заявила, що того рода реформи причиняються до збільшення видатности робітничої праці, а тим самим поможуть американському промислови в його межидержавній конкуренції.

ПРОПОВІДНИКИ В ЦЕРКВАХ ДІТРОЙТУ СКЛАДАЮТЬ ВИНУ НА БИЗНЕСМЕНІВ.

ДІТРОЙТ, 10. жовтня. — Боротьба, яка розвелася тут з приводу заборони деяких церков проти промов робітничих провідників у церквах, дала нині незвичайно цікавий вислід, коли в богато місцевих церквах, католицьких, протестантських і жидівських, священики, проповідники й рабіни остро скритикували протиробітниче становище, кладучи його в вину не церков, але підприємців та їх орґанізацій.

АВТОР ЗБИРАЄТЬСЯ ПОЗИВАТИ АНҐЛІЮ ЗА ЗВОРОТ ВІЗОВОЇ ТАКСИ.

НЮ ЙОРК, 10. жовтня. — Нині вернув з подорожи по Европі Чарлз Едвард Расел, соціялістичний американський письменник. Будучи в Европі, він вибирався до Анґлії, але анґлійський уряд згодився дати йому візу лишень під умовою, що діставши візу, він не вжие її на поїздку до Ірляндії. Під такими умовами Расел зовсім відмовився їхати в Анґлію, і зажадав звороту 10 долярів, заплачених як таксу за візу. Анґлійський уряд йому такси не звернув, і він збирається тепер пізвати анґлійський уряд через американський уряд.

Вибирався він теж до Італії, але й італійський уряд не хотів його пустити, бо він критикував колись політику Мусоліні.

АМЕРИКА ЗБИРАЄТЬСЯ СКЛИКАТИ НОВУ МЕЖИНАРОДНУ КОНФЕРЕНЦІЮ.

ВАШИНҐТОН, 10. жовтня. — Конґресмен Стівен Портер, голова комітету для заграничних справ у палаті послів, підняв питаннє, чи американський уряд не міґби скликати до Гаґи межинародну конференцію для кодифікації (зібрання в одну цілість) межинародного права.

ВИЛИВИ РІК.

БІРДСТАВН, Илинойс, 9. жовтня. — Найстарші люди не запамятали такого виливу ріки Илинойса, як отсе трафився тепер. Води зібраної ріки залили просто цілу місцевість, бо лишень 28 домів вистає з води.

Ріка піднялася на 26 стіп понад нормальний уровень.

Мимо сього, що на дорогах стоїть глибока вода, поліція заарештувала кількох автомобілістів за скору їзду.

БОРОТЬБА ЗА ПОЛІТИЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ.

НЮ ЙОРК, 9. жовтня. — Др. Генрі Словн Кофин, президент одної презбитеріянської теольоґічної семинарії, заявив, що католциька церква впливає на політику своїх вірних, приказуючи їм, як голосувати при виборах.

Проти сього закиду піднялася з боку католиків буря протестів. Ґазети й епископи католицькі заявляють, що католицька церква до політики не мішається і вірним не приказує, як вони мають голосувати.

УПАДОК КУ-КЛАКС-КЛЕНА В СТЕЙТІ НЮ ЙОРКУ

РОЧЕСТЕР, Ню Йорк, 10. жовтня. — Самі провідники Ку-Клакс-Клена признають, що в цілії північній частині сього стейту Клен стратив усяку силу й впливи.

ВЖЕ І В ТУРКЕСТАНІ ЗАБОРОНЕНО МНОГОЖЕНСТВО.

ПОЛТОРАТСК, Туркестан, 8. жовтня. — Комуністичним декретом заборонено тут поліґамію та продажу жінок. Заразом означено, що дівчина не може виходити заміж перед 16 роком життя, а хлопець не може женитися перед скінченим 18 роком. В той спосіб знесено поліґамію, яка була добрим доходом для посередників в торговлі жінками та для самих батьків, які одну і ту саму дочку продавали кількома наворотами, бо розвід можна було дістати легко.

УРЯД, СУД І ПОЛІЦІЯ В ПОЛЬЩІ.

„Напшуд'' з 24. м. м. у статті „Постулят здорового розуму'', критикує уряд, суд і поліцію в теперішній Польщі.

Щодо уряду він остерігає його як такого, що сам вийшов недавно з перевороту, щоб не перетягав струни терпеливости широких мас і видав загальну амнестію для політичних вязнів. З амнестією тісно звязане становище судів в дальших процесах за політичні „злочини''. Злочини ці повстають через кооперацію поліційних шпиґів з народовою буржуазією, котрої сумління і руки нечисті. До цього прилучується провокаторський тон бруковонародової преси, яка чигає на нові сензації в роді „шпіонських афер'' і „комуністичних злочинів''. А польські суди стоять під впливом таких чинників, ділять населення на два табори і з одної сторони звільняють фальшівника долярів Павкерта, а з другої засуджують на два роки тяжкої тюрми з загостренням 18-літню Реґіну Ґрос за ширення комуністичної відозви. А таких вироків западає в Польщі кождого тижня кільканайцять.

Щодо поліції „Напшуд'' констатує, що вона нині в Польщі стала всемогучою і створює всі ті протидержавні „злочини'', при помочи платних конфідентів і провокаторів.

„Напшуд'' домагається загальної амнестії, лаґіднішого виміру кар навіть у дійсних політичних злочинах і знесення всемогучости поліції і системи провокації, думаючи, що це вистарчить, щоби усунути зло, яке належалоб знищити з корінем.

НЕПОРОЗУМІННЯ ЧИ ЗАМОВЛЕНА КОМЕДІЯ.

В станиславівському повіті, як і скрізь на українських землях, зутраквізовано українські школи. Зутраквізовано їх і в кількох селах, в котрих на сотки українських дітей було кількоро таких, котрих батьки під примусом жандармерії і староства домагалися заведення науки польської мови. Польська преса счинила з цього приводу крик, що уряд замикає польські школи в Галичині, а Хадеція внесла навіть інтерпеляцію в соймі. Півурядова ґазета „Ґлос Правди'', відповідаючи на закиди, потішає опозицію, що в тих утраквістичних школах і так учительками є Польки, а діти вже з першого року розпічнуть науку з польського букваря.

Отже утраквізм буде лише на папері.

БОЛГАРСЬКИЙ КІНО-ЖУРНАЛ ПРО „ТАРАСА ШЕВЧЕНКА''.

Кіно-журнал Болгації „Нашето кіно'' в ч. 66. з 23. липня містить статтю паризького режисера Евгена Деслава, присвячу новій кіно-продукції ВУФКУ „Тарас Шевченко''. Автор статті підкреслює, що картина докладно знайомить глядача з великим поетом українського народу і вважає її справжньою подією сучасної кінематоґрафії.

ВИДАННЯ ТВОРІВ П. МИРНОГО ТА П. КУЛІША.

Державне Видавництво України придбало у спадкоемців Панаса Мирного всі його твори, які й готує до видання в бібліотеці українських клясиків. В тійже бібліотеці готується до видання повне зібрання творів П. Куліша.

ЧЕРГОВИЙ ПРОТЕСТ ПРОТИ ПОЛЬСЬКОГО ТЮРЕМНИЦТВА.

З приводу арештування членів Виконавчого Комітету незалежних соціялістів у Варшаві, французькі вчені, письменники й журналісти вислали до уряду Бартля новий протест-телеґраму з жаданиям амнестії для політичних вязнів.

Протест підписали Роман Роллян, Генрі Барбіс, Дуганель.

МИССИС ЧАЙЛЬД, ЖІНКА АМЕРИКАНСЬКОГО АМБАСАДОРА, РОЗВОДИТЬСЯ.

ПАРИЖ, 8. жовтня. — Сензацію викликав позов Миссис Чайльд, жінки бувшого американського амбасадора до Італії, який вона внесла до суду в ціли одержання розводу. Причини задержані в тайні.

ЗУХВАЛИЙ БАНДИТ В РОЛІ ПОЛІЦІЯНТА.

На які шалені помисли попадають нині бандити, вказує факт, який мав місце в потязі, що їхав з Седлец. До одного з ваґонів цього потягу сів невідомий осібняк в мундурі поліціянта та зажадав від подорожуючих особистих леґітимацій. Переглянувши так кілька леґітимацій, звернувся також і до одного купця — Блюменкорна. Цей, покірний поліційним властям, виняв без жадного спротиву не лише свій заграничний пашпорт, але і портфель та передав в руки бандита-поліціянта. Та цей, перечуваючи, що попав на грошевого пасажира, узнав пашпорт фальшивим та приказав купцеви йти з ним. Переляканий купець пішов без спротиву за бандитом. Та при виході з ваґона загадочний поліціянт приказав купцеви задержатись, що цей зробив. Довго ждав він тут на мнимого сторожа публичного ладу, та й не діждався його. Показалося, що цим загадочним поліціянтом був знаний бандит Ярецкі. Поліція зарядила погоню за Ярецким, який пропав безслідно.

ЯК ЧИСЛЯТЬСЯ З ГОЛОСОМ НАРОДУ.

Луцький соймик ухвалив на засіданню з дня 23. VIII. ц. р. жадати від міністерства освіти, щоби всі школи в луцькому повіті були українськими. За цею ухвалою голосували селяни — не лише Українці, але і представники місцевих Поляків. Та ухвалу луцького сойму післав до староста замісць до міністерства освіти до воєвідства з внеском уневажнити її, як шкідливу для повіту.

Що більше, жандармерія на розказ старости відбирає від селян прохання за українську школу з підписами селян, а тих, хто такі підписи збирає, арештує.

АНҐЛІЙСЬКИЙ УРЯД ГРОЗИТЬ УГЛЕВИМ СТРАЙКАРАМ ВІЙСКОМ

ЛОНДОН, 9. жовтня. — У відповідь на загрозу робітничих провідників, що на случай, як уряд не постарається в найблизчій будучности покінчити страйк вуглевих робітників, вони викличуть на страйк і тих робітників, що заняті удержаннем безпеченьства в майнах, заявив уряд, що на такий случай уряд не буде вагатися викликати війско, щоби воно заняло місце робітників.

НАСЛІДНИК ФОН СЕКТА.

БЕРЛІН, 10. жовтня. — Командантом німецької армії став на основі іменовання президента Гінденбурґа ґенерал Вільгельм Гейе.

Його попередник, фон Сект, відомий зі своїх монархістичних інтриґ, уступив, коли проти нього поведено аґітацію за те, що він дозволив бувшому кронпрінцови брати участь у маневрах.

З огляду на те, що Гейе мало відома особа, справдішним командантом буде Гінденбурґ.

АҐІТАЦІЯ ЗА РОЗВОЄМ АВІЯЦІЇ В АНҐЛІЇ.

ЛОНДОН, 10. жовтня. — Лорд Томсон, начальник воздушної служби при робітничім уряді, веде тепер в Анґлії живу аґітацію за розвиненнем авіяції, яка, на його думку, одна може вдержати цілість британської імперії.

МУСОЛІНІ МАЄ ЛАГОДИТИСЯ ДО ВІЙНИ З ТУРЕЧЧИНОЮ.

ЛОНДОН, 10. жовтня. — Місцевий денник Де Дейлі Експрес подає на першій стороні двошпальтову вістку про наближаючуся війну межи Італією а Туреччиною, до якої італійський диктатор Мусоліні пре всіми силами. Ціллю Італії має бути збільшити свої впливи на побережу Егейського моря в Малій Азії.

ЗАТОПЛЕННЄ КОРАБЛЯ В БУРІ.

ПАРИЖ, 10. жовтня. — Сильна буря, яка вдарила вчора на атлянтійське побереже Франції, затопила при вїзді до порту Бульонь корабель Бієріц. На кораблі було тоді пів тисячки пасажирів, переважно туристів, що їхали на врочистість на побоєвища над Сомою.

ПРИСУД СМЕРТИ НА ЦАРИСТА.

САРАТОВ, Росія, 9. жовтня. — Місцевий революційний трибунал засудив на смерть Діміт́рія Суворова, визначного члена старої царської армії та простого нащадка князя Суворова, визначного ґенерала цариці Катерини Другої.

Суворова засуджено на смерть за участь у боротьбі проти большевиків у 1920. році. Його батька, якого ставлено на суд за такий самий вчинок, засуджено на три роки вязниці з огляду на його вік.

ЗУДАРЕННЯ КОРАБЛІВ.

ЛОНДОН, 9. жовтня. — Два кораблі, їдучі з порту Ґлезґова до Америки, зударилися в заливі Клайд підчас бурі й мраки. Пасажири сильно налякалися, але ушкодження для обох кораблів показалися нешкідливими, бо один корабель пробив другому діру високо понад лінією води. Кораблі навіть не завернули до порту на направу.

ЛІКАРІ ВІДКРИЛИ НОВЕ ПРОБУДЖУЮЧЕ СРЕДСТВО.

ВІДЕНЬ, 10. жовтня. — Др. Людвіґ Габерляндт, професор медицини на інсбрукськім університеті, подав до відома своє відкриттє, яке буде мати певно велике значінне для медицини. Найшов він таке сильне побуджуюче серцеве средство, що під його впливом серце жаби, яке не било кілька днів, починало наново працювати.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НЕПОПРАВНИЙ МОСКВОФІЛ

Др. Крамарж, відомий колись провідник молодочехів, а тепер лідер чеських національних-демократів, маркантна особистість на чеськім ґрунті, відозвався знова в українськім питанню. А саме вилаяв добре чеського міністра закордонних справ Бенеша і президента Масарика за їх „українофільство".

Як це розуміти? Бо коли Крамарж був завзятим ворогом українських самостійницьких змагань давнійше — ще до війни, то це можна сяк так виправдати. Можемо йому навіть дарувати й це, що він вважав тоді укр. питанне за німецьку інтригу. Він же був так засліплений в Росії і був таким горячим поклонником московського панславізму, що Україна не могла знайти собі місця в його голові. Він був до неї упереджений до тої міри, що читав і признавав за правду тільки те, що писали про українське питанне московські чи польські чорносотенці. Тому не прикладав ніякого значіння навіть до рішення Петербурської Академії Наук, яке вона видала в справі самостійности і відрубности української мови. Для него існує ще й сегодня тільки один русский народ і один русский язик і одна русска культура. А українство це для него ще й нині нічо инше, а тільки німецька видумка, найбільший ворог славянства. От до чого договорився Крамарж в той час, коли Українці проляли вже стільки крови в обороні української державности, коли і в чеських шкільних підручниках є вже згадка про Україну і коли на шкільних мапах в цілім світі, а тим самим і в Чехословаччині, можна знайти назву: Україна.

Світова війна і революція не дуже заважили на світогляді Крамаржа, не зрушили його старечого мозку, коли він повторює тепер старі небилиці, на які не можна знайти ніякого виправдання. В статті О. І. Бочковського, поміщеній в ч. 4. „Українського Життя", знаходимо ось які мудрощі Крамаржа, які він помістив недавно в своїм органі „Народні Лісти":

„Ми вже у галицькому українстві — каже др. Крамарж — завжди бачили найбільшу небезпеку для славянства, зокрема тому, що для нікого не була таємницею підтримка його з початку Поляками, а відтак Німцями з Відня та Берліна з метою розбиття єдиної Росії, отже проти славянства.

„Якщо отже др. Бенеш з натиском дуже підкреслює, що проф. Масарик пішов шляхом иншим від нашого, то це є правда, бо його орґан та він сам дуже прихильно відносилися до українства й тепер ми бачимо, що наша офіціяльна політика просто цяцькається з Українцями, завзятими ворогами Росії, через що, на жаль, дуже осложнюється наше відношенне до майбутньої Росії."

Чиж це не голос звичайного погромщика, звернений провокаційно в сторону уряду, який і без Крамаржа утискає Підкарпатських Українців, чехізує насильно Українців та ліквідує звільна й ту культурну одробину, якою тішилися Українці в Чехословаччині на освітному полі? Слова Крамаржа є заразом зневагою, киненою в сторону національних почувань Українців, що по волі чи неволі стали чесько-словацькими горожанами. Бо про еміґрацію вже не говоримо. Та мусить мовчати, бо в противному разі відберуть їй Чехи притулок та ті охлапи, які їй час до часу кидають.

Біда одначе не лежить в тім однім виступі Крамаржа, ні в тім, що він має богато приклонників, які йому сліпо довіряють і так як він думають, але в системі, яку приноровлює практично чехословацька держава до українського питання. Чим далі, тим тяжше доводиться нам жити не тільки на чехословацькій землі, але й на нашій українській — на Підкарпатській Руси. Кождий такий голос вносить нове замішанне і є певного рода оправданнем для уряду і його політики, яка, користаючи з замішання в українській справі, переводить собі спокійно чехізацію. А чехізація поступає в так швидкім темпі, що уряд того переконання, що заки Чехи схиляться на бік українства, не буде вже що украінізувати. Та це пустий обрахунок.

Голос Крамаржа і йому подібних не заважить на нашій долі. Такої думки кождий з нас. Думали так рівнож і передові мужі чеського народу. А на доказ того твердження наведемо за О. Бочковським слова великого чеського поета і приятеля Івана Франка, К. Гавлічка, який ще в 1848 році писав про нас таке:

„Ми не можемо досить надивуватись, як що не злобі, то бодай грубому незнанню людей, які гадають, що одним розмахом пера можуть знищити наріл, котрий в Европі числить 15 міліонів, а в самій австрійській державі нараховує до 4 міліонів душ. Панове! Чого не змогло доконати найбезогляднійше насильство дотеперішних утискувачів цього народу, яке тревало майже пять століть, цього певно не потрафлять і ваші, хоч найгострійше підрізані, гусячі пера.

„Але для Чеха такі прямування вже тому будуть найбільшою ганьбою, бо всі ми ще добре памятаємо, як ми самі ледви вилізли з цього положення, з якого український нарід саме вибивається. Та скоршеб годилося підтримати його помічною рукою в цім прямуванню, ніж у союзі з його ворогами ганьбити і заперечувати його існування такими самими арґументами, якими ще недавно Німці заперечували наше існування. Той, хто є вартий волі, вміє вшанувати волю другого."

Отце і відповідь Крамаржови і всім тим, що так як він думають про нас.

ЖЕРТВИ, ЗІБРАНІ НА ПАМЯТНИК ІВАНА ФРАНКА, АБО НА ДОПОМОГУ РІДНОМУ КРАЄВИ, НАЛЕЖИТЬ СЛАТИ НА СЛІДУЮЧУ АДРЕСУ:

OBYEDNANYE, P. O. BOX 411, PHILADELPHIA, PA.

ЩЕ ПРО КООПЕРАТИВНИЙ РУХ

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи" з краю).

В розмові із сенатором Серешевським (се відомий жидівський банкир і фінансіст з Варшави) довідався я, що американські Жиди кромі всякої філянтропійної акції для Жидів у Польщі (не говорячи вже про фінансову акцію для створення держави в Палестині), **помагають жидівським кооперативам у Польщі кредитом на 6% річно,** який вони обовязуються сплачувати до 5 літ.

Досі позичили американські Жиди на відбудову жидівських кооператив у Польщі **700,000 долярів,** а є, як запевнюють Жиди, надія, що ся фінансова допомога ще побільшиться.

Сей кредит уділюють американські Жиди через „Банк для спулдзельні" у Варшаві (де Серешеський є президентом надзірної ради). Сей банк розділює кредит між поодинокі жидівські кооперативи у Польщі, відповідно до стану їх власного майна. Банк видає позички на векслі і ґарантує американським Жидам за зворот гроша.

Сенатор Сєрешевський радив Українцям розпочати такусаму акцію.

Український кооперативний рух в Галичині, а також на Волині, на Поліссю і на Холмщині тепер сильно розвивається. Головно виростає в силу споживчо-господарська кооператива по селах, а з усталюваннем польської валюти зачинають відживати і кредитові кооперативи, які перед війною вже мали значну силу і навіть тішились довірєм Галицького Краєвого Банку і Австро-Угорського Банку, де користали з кредиту частинно безпосередно, а вчасти посередно через Краєвий Союз Кредитовий (нині Центробанк) і через Земельний Банк Гіпотечний.

Тепер українські кооперативи не можуть як слід розвинутись через недостачу кредитів. Польські державні банки замкнені для українських кооператив і вони можуть одержати кредити тільки закордоном.

Для розвитку українського кооперативного руху **конечна відбудова кредитової кооперації.**

Споживча кооператива (торговельні склепи), коли має бути здоровою, не сміє уділювати кредитів, значить, не сміє давати товарів на кредит. Вона тільки тоді здорово розвивається, коли продає товари за готівку. В сьому цілий секрет успіху споживчих кооператив. Коли ґазди не мають гроша чи продукту на переднівку, то повинні заратовуватись кредитом у сільській **кредитовій** кооперативі, а купувати товар у споживчій кооперативі за готівку, і так не здержувати її нормального життя й розвитку.

Завданнем господарсько-споживчих кооператив є не тільки усувати **посередника при закупні товарів,** яких потребує село, але ще важнійше — **усунути посередника при продажі продуктів села.** А се буде можливе єдино тоді, коли кооперативи будуть мати гроші, бо наш (і кождий інший) сільський продуцент продає свої вироби тільки тому, хто приходить з готівкою. Якщо ми захопимо всю продукцію села західних українських земель і виступимо з нею самі на світовий торг, то се мати-ме не тільки велике економічне значінне, але теж і політичне, і дома і закордоном.

Тому то слід тепер піднести клич: Гроші для кооператив! Хто як хто, а американські Українці повинні розуміти вагу економічної сили. Без неї нема просвіти, нема сили політичної, ані свободи руху нації!

Сю акцію можна провадити за посередництвом Земельного Банку Гіпотечного і Центробанку (Краєвого Союза Кредитового), евентуально ще й Дністра та Народної Торговлі, котрі своїм майном ручили-б за зворот кредитів американським Українцям.

В. Б.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ.

ГОЛОС ЧЛЕНІВ „ПРОВИДІННЯ".

Ми урядники і члени братства Пресв. Тройці від. 135 і відділу 141 „Провидіння" в Янґставн, Огайо, довший час слідили за тою боротьбою, яка велася на сторінках „Америки" й „Свободи". Ми досі не відзивалися, а через те мігби дехто подумати, що ми тут в нашій околиці байдужі на цю справу. Та воно так не є. Ми мовчали, бо думали, що сліпці таки додумаються до того, що вони влізли в багно, в яке тягнуть ще й других.

Ми думали, що вони, опамятавшись, звернуть як той блудний син зі злої дороги і коли вже не будуть самі йти разом з народом дорогою правди, то може хоч не будуть перешкаджати тим нашим щирим працьовникам, котрі днесь так бодро стоють в обороні чести свого народа і чести покійного Івана Франка.

Прямо повірити тяжко, щоби тут на вільній землі знайшлися між нами, такі одиниці, які йшли би на руку нашим ворогам і шкодили українській справі, які виступали би проти культу Івана Франка, нашого ґенія і народного мученика.

Чи думає епископ Богачевський, що ті, розіслані по парохіях друки, звернені проти Івана Франка, можуть змінити наші почування і любов до нашого Прометея.

Чи думає епископ Богачевський, що ми виречемося наших народних провідників, а підемо на службу нашим ворогам і будемо бити чолом перед Римом та Варшавою? Ні, Владико! Нам ні з Вами ні з Вашим дорадником д-ром Назаруком не по дорозі. Ми не дамося запрягти в ніякі найми.

Дуже нас дивує, що Головний Уряд Провидіння дозволяє друкувати в тій друкарні, котру ми удержуємо нашою кервавицею, такі книжки, які може до вподоби епископови, але котрі приносять сором не тільки нам, членам Провидіння, але і цілому загалови української еміґрації. Чи думає уряд Провидіння, що ми, члени цеї орґанізації, вже дійсно так низько впали, що дозволимо плюгавити память Франка такими письмами, що їх передруковує з „Америки" друкарня Провидіння?

Владика не має права вживати орґану нашої орґанізації і нашої друкарні на посміховиско.

Питаємо Головної Управи „Провидіння": чи нема там нікого, щоби положив кінець тій шкідливій роботі? Чи там сидять рутенці, піддані епископа, чи правдиві, щирі Українці? Чи головна Управа є для Провидіння чи для Епископа? Чи Головна Управа не бачить того, що діється між членами Провидіння, котрі обурені до крайности тим, що орґанізація не числиться з думками і почуваннями своїх членів, а остає під диктатом одиниці, яка розбиває на наших очах орґанізацію? І чим то так заслужився владика для „Провидіння", що ми мусимо те все терпіти? Яку працю положив епископ Богачевський для Провидіння? Чи може ту, що коли прибув до Америки, був ласкав взяти дарунок з нашої орґанізації в сумі 2000 долярів? Чи може нам прислужився, що спровадив нам на редактора д-ра Назарука та висилав його на кошт Провидіння на Евхаристичний Конґрес до Шикаґо?

На боротьбу орґанізація має місце, а о те, щоби дістати лайсенси стейтові для нашої орґанізації не було кому подбати. На инші справи є час, а найважнійшу справу проволікається. Чи маємо ждати аж на голос американських властей?

Запитуємо тою дорогою Головний Уряд, з якої причини примушено до уступлення з уряду попередного Духовного Управителя о. М. Кінаша, який був духовним управителем через 8 літ і який був на той уряд поновно вибраний Головною Управою на річнім засіданню 31. грудня, 1925 р. Не знаємо далі, що за причина, що уступив з редакції п. Антін Цурковський 12-літний редактор „Америки", якого Головна Управа затвердила була редактором на дальших 4 роки. Питаємо далі, що сталося з п. Д. Штоґрином, котрого ми вибрали на дальших 4 роки головним рекордовим секретарем, а якого не бачимо тепер в уряді. Ми просилиби Головну Управу, щоби публично пояснила людям, які має права епископ в нашій орґанізації, бо члени занепокоєні тим, що розійшлися слухи, що вся влада орґанізації опинилась тепер фактично в руках епископа.

Ті слухи рознеслися вже тоді, коли говорили, що кандидатом на предсідателя Провидіння був поставлений о. Л. Левицький, якого одначе кандидатури Головний Уряд не допустив, а то з тої причини, що проти неї заявився владика. Хоч частина Головних Урядників була за о. Левицьким, то друга частина, головно духовенство, під моральним примусом владики мала голосувати проти того, щоби допустити о. Левицького в кандидати на предсідателя Провидіння. В такий спосіб відкинено кандидатуру о. Л. Левицького, яку зголосив відділ 86. Провидіння зі Сиракюз, Н. Й., згідно зі статутом на 2 місяці перед засіданнем Головної Управи. А зате допущено незаконно кандидатів епископа: о. Антона Лотовича, якого зголошено 4 дні перед засіданнем, і о. Івана Кутського, якого зголошено в сам день засідання.

Супроти висше наведеного взиваємо одсим Уряд Провидіння:

I. Щоби поробив заходи в ціли скликання в як найкоротшім часі такої конвенції, яку мають всі другі запомогові орґанізації і якої вимагає американський закон.

II. Домагаємося, щоби на тій конвенції були переведені наново вибори уряду, бо теперішний уряд не дає надії, щоби відвернути ту катастрофу, яка грозить нашій орґанізації.

III. Домагаємося, щоби вже тепер був вироблений такий проект зміни статута, який уможливить нашій орґанізації дістати лайсенси на всі стейти, бо ми знаємо, що наше Провидінне в стейті Огайо не має такого лайсенсу а також і в других стейтах. Проєкт повинен бути предложений конвенції до затвердження.

Тому, що тут ходить о ратованне маєтку орґанізації і о забезпечення членів, то вже з тої причини повинна бути скликана конвенція, бо в противному разі будемо домагатися конвенції через американські власти.

Висказуємо заразом негодовання орґанови нашої орґанізації „Америці" за те, що внесла в ряди наших членів і цілої нашої укр. еміґрації роздор і братовбійчу боротьбу.

Зазначуємо, що такі погані і лайливі вислови, яких вживали редактор і світські і духовні дописувателі в католицькому орґані, не повинні мати місця в ніякій культурній ґазеті.

Цей лайливий спосіб паплюження, який не поминув навіть особи національного ґенія Івана Франка, обурює нас всіх до крайности.

Тому рішучо протестуємо цею дорогою проти того некультурного поступовання, а заразом підносимо, що нема такої сили, котраб змогла видерти з наших сердець ту велику пошану і любов, яку ми маємо для Івана Франка, нашого учителя, пророка і мученика.

За Уряд Відділу:
Мартин Бурка, предсідатель;
Іван Федаш, секретар.
Александер Яровецький, кас.
Всі з Йонґставн, Огайо. (Слідує печать відділу).

ЛИШЕНЬ ВІДКЛАДАНИЙ СИР ДОБРИЙ.

Дописи, яких так богато появляється послідними часами в нашій ґазеті, дуже радують її читачів, і я богато бачив членів Союза, які читають Голоси Читачів навіть перед новинками на першій стороні. З того я вношу, що читачі Свободи люблять довідатися, що думають другі читачі.

Не менче цікавлять нас дописи читачів, які поміщується під заголовком З українського Життя в Америці. Сими дописами цікавляться люди на те, щоби довідатися, що діється по ріжних громадах по цілій американській Україні: як там люди живуть? як вони заробляють на життя? як вони дбають за поправу своєї долі в Америці? як вони помагають старому краєви? Се все для людий з других „плейзів" дуже цікаві річи, і дописувателі, які такі вістки до ґазети подають, заслугують на подяку й признанне від усіх читачів.

Лишень одно треба завести, щоби сі дописувателі писали про події в своїх громадах сейчас по події. Я стрічаю часто дописи про концерти, які відбулися три тижні тому назад. Бачу нераз оголошенне віча про якісь дуже важні справи. Жду відтак нетерпеливо на звіт з того віча. Минає тиждень, вже повинно бути, хочби віче було аж у Сан Франциску. А тут минає тиждень або два, заким появиться звіт з віча, яке відбулося таки під боком. Люди, які ждали на звіт, нарешті втратили всяку надію, що він появиться, і як він буде поміщений, вже його не читають.

Я певний, що всі дописи про українське життє в Америці булиби богато цікавійші для всіх читачів, якби секретарі віч чи взагалі дописувателі постаралися подавати свої дописи як найскорше. Се для них самих булоби найкраще і читачам мило булоби читати сейчас про подію, яка недавно сталася, а не про подію, по якій вже скоїлися другі. Може мої слова зворушать дописувачів, і тому я пишу сі слова.

Микола Оленьчук, Бостон.

ПЕРЕД ПРОЦЕСОМ ШВАРЦБАРТА.

Жидівські ґазети принесли вістку, що адвокат вбийника Петлюри — Торре виїхав до Москви. Звідтіля має виїхати до Харкова і до инших міст України.

Ціль тої поїздки: зібрання матеріялів про погроми на Україні. Як подають жидівські ґазети, большевицький уряд уможливить французькому адвокатові зібрання таких матеріялів. Для тої цілі дав моск. уряд дозвіл на створення по містах України спеціяльних комітетів, що мають занятися розслідами погромів.

Як бачимо, то кромі Жидів цілого світа, заінтересовані в висліді процесу ще й большевики.

Що сьому за причина?

Рубець тайни відкрив визначний комуніст Бадян, про що ми писали в попередному числі. На підставі таємниць, про які Бадян, як передовий комуніст знав, він твердить, що смерть Петлюри стоїть у тісній звязи з большевицьким урядом. Заходи большевиків біля призбирання обвинувачуючого Петлюру матеріялу тільки підтверджують вискази Бадяна. Поволи рубець тайни відкривається...

Які матеріяли про погроми збере Торре на Україні, це ми знаємо наперід. Московські большевики мають гори „достовірних" матеріялів, бо більшість погромів вони й викликували, щоби тим чином опоганити український національний рух. Тільки, чи правдивий матеріял привезе пан Торре з країни, де ніхто не посміє боронити Петлюри, а тільки обвинувачувати?! Та це большевицько-жидівській спілці байдуже. Головне у большевиків боротьба з українським національним рухом, що переростає голови Москви, а у Жидів, боротьба зі сепаратистичними змаганнями України. У перших державний інтерес, у других економічний. Бо самостійна Україна ніколи не творилаби Палестини на своїх землях. Значить з Москвою проти України.

Процес Шварцбарта відбудеться в Парижі мабуть в листопаді. Родину Петлюри буде заступати правдоподібно колишній київський адвокат, Жид Марґолін.

Рівночасно звідомляє „Діло", що адвокат Шварцбарта. Торре звернувся до визначних українських громадян в Парижі з пропозицією компромісу. А саме: він годиться не обвинувачувати С. Петлюри в погромах, якщо заступники вбитого не будуть нападати на Шварцбарта, а свідки не будуть змальовувати поведінки Жидів на Україні в добі революції. Пропозиція ехт жидівська.

(„Новий Час").

З ОБЄДНАННЯ

Згідно з арт. 18 статута Обєднання і на підставі ухвали екзекутиви з дня 30. вересня, відбудеться в льокали Українських Горожан при Норт Френклин Ст., ч. 849, в Филаделфії, Па.

ДНЯ 27-го ЖОВТНЯ, О ГОДИНІ 1-ій ПОПОЛУДНИ

РІЧНЕ ЗАСІДАННЄ ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ОБЄДНАННЯ

З СЛІДУЮЧИМ ПОРЯДКОМ НАРАД:

1) Отворенне нарад.
2) Звіти екзекутиви.
3) Звіт контрольної комісії.
4) Реферати:
   а) Українське шкільництво в Америці.
   б) Реорганізація Обєднання.
   в) Український Національний Скарб в Америці.
5) Запити і внесення.

Всі члени Виконавчого Комітету Обєднання обовязані явитися на тім засіданню.

ПРИМІТКА: Екзекутива просить отсею дорогою всіх своїх членів та прихильників, щоби надіслали на річне засіданне свої уваги що до діяльности Обєднання та подали проекти відносно поширення народної праці.

ЗА ОБЄДНАННЄ УКР. ОРҐАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ:

С. ЯДЛОВСЬКИЙ, заст. предс. Др. Л. МИШУГА, секр.

З українського життя в Америці.

АМСТЕРДАМ, Н. Й.

Свято Івана Франка.

З ініціятиви Товариства імени Івана Франка, відділу 266 У. Н. С., злучені товариства Амстердаму, а саме, крім названого відділу 107 відділ У. Р. С.; Брацтво Св. Миколая та Сестрицтво Непорочного Зачатія Пресватої Діви Марії вшановано 3. жовтня память великого поета й борця Івана Франка.

Після вечірні о. І. Шуховський відправив панахиду за душу покійного, а по панахиді відбулося в галі церковній святочне віче-концерт.

На свято прибула майже вся невеличка громада Амстердаму й виповнила галю по береги. Галя була гарно декорована, а на сцені уряджено могилу з свіжого дерну та моху. На могилі поставлено великого березового хреста, прибраного вінком з живих квітів. Як хрест, так і могила були чудово заквітчані живими васильками, рутою та иншими квітами, як то робиться в нашому старому краю. Здавалося, немов би шматочок рідної землі якимсь чудом опинився тут далеко за океаном. І не мов би в ньому похоано того Великого Сина українського народу, память якого ми тут шануємо з глибоким сумом та любовю.

Концертова програма складалася з 12 точок співів та деклямацій. Як деклematори, так і хор під проводом Стефана Куницького дуже добре вивязалися з свого завдання. Сам Куницький гарно проспівав сольо „Ой Дніпре мій, Дніпре". Особливо гарно виконав хор „Слава йому, слава" а „Розвивайся лозо". Тут треба підняти, що очевидно дірігент хору й співаки поклали богато праці, щоби такими гарними співами вшанувати память того, що жив лише для свого народу. Старання їх увінчалися повним успіхом. Побільшеб нам таких культурних робітників, в яких серед тяжкої мозольної праці живе розуміння й любов до краси, в яку так багатий наш нарід.

Першу промову по співі „Боже Великий Єдиний" виголосив парох о. І. Шуховський, характеризуючи в ній І. Франка, як людину, що все своє життя боролася не тільки зо всіма, але й з самим собою, виявляючи иноді глибоку віру в Бога, а иноді немов би то зневіру.

На прикінці концерту виголосив промову приїхавший з Ню Йорку громадянин В. Кедровський, який представив значіння Івана Франка для українського народу, як поета, ученого й борця за кращу долю свого народу. Франко для Українців є тим Мойсеєм, про якого вже довгі тисячиліття Жиди зберігають память, як за вибраниця Божого, що вивів свій нарід з єгипетської неволі. Особливо звернув увагу на те промовець, що коли І. Франко виступав проти деяких священиків, то це не свідчить про його атеїзм, бо він робив те, що й Христос, коли виганяв з храму Божого торговців.

По переведенню збірки на памятник Франка, секретар М. Косован прочитав резолюції, що були одноголосно ухвалені всіма присутними:

1. Протестуємо проти поводження епископа Богачевського і д-ра Назарука, котрі накидуються і зневажають імя найкращого нашого сина й генія Івана Франка, котрий є просвітителем українського народу й котрий віддав ціле своє життя для народа.

2. Протестуємо проти називання нас „рутенцями", а також проти записування наших дітей в метриках як „рутенців". Дітей й всіх нас треба називати тільки **Українцями.**

3. Протестуємо проти священиків, котрі замість узятись до діла, щоби справу такого поводження епископа якось поладнати, сидять тихенько. Кождий священик повинен висказати свою думку, за чим він стоїть: за варшавсько-римською угодою чи проти неї.

4. Взиваємо укр. кат. духовенство в Америці до скликання дієцезального зізду, на котрім можна-би було запротестувати проти Римо-Польської угоди. Почин до зізду повинно дати духовенство та інтелігенція, а народ підтримає.

Голова Комітету: М. Вільчинський; секретар М. Косован.

Співом „Ще не вмерла Україна" закінчено віче-концерт.

Гість.

ІСТОН, ПА.

Наші рутенці.

На звичайнім місячнім мітінгу Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 137 У. Н. Союза, члени товариства вирішили, що треба їм відсвяткувати память нашого Каменяра Івана Франка. Речинця свята ще не визначено, бо робляться заходи, щоби притягнути до сего торжества всі другі товариства. Рівночасно ухвалено віднестися до пароха о. Кутського з Нортгемптон, щоби відправив панахиду за Франка.

Не знаю, як вийде справа з панахидою, бо о. Кутський великий оборонець епископа, а до того і в нашій громаді знайшлося двох рутенців, які рівноко раді би були з того, колиб не було панахиди. Епископ, др. Назарук, о. Курило і о. Кутський можуть отже затирати руки, бо прибуло їм двох до помочи. Тепер їх вже 6 в Америці, а то неабияке число. А може знайдуться по инших місцевостях ще деякі рутенці. Так давайте їх імена, хай знаємо противну армію.

Василь Дроботій.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

НЮАРК, Н. ДЖ. Повідомляється членів Тов. Вільна Україна, від. 152, що місячні зборн відбудуться дня 13. жовтня о 8-ій годині вечер. в гали церковній, 249 Корт ул. Проситься членів прибути точно на означений час і поплатити свої належитости, як також проситься членів, щоб поплатили свої датки, ухвалені Товариством, на Сиротинець У. Н. Союза, бо цего місяця муситься вислати ці гроші на ту ціль. — Іван Бакун, предс.; М. Шумейко, секр.

ДІЯЛЬНОСТИ ПОЛЬСЬКОЇ ПОЛІЦІЇ.

Варшавський „Глос Правди" далі друкує ревеляції про діяльність варшавської поліції. Автор тих ревеляцій Радослав Войнїч і всі співробітники „Глосу Правди", дістали від поліції і злодіїв погрози, що як не заперестануть ревеляцій, їх убють. Редакція згаданої газети звернулася до військової жандармерії і та перебрала охорону редакторів пред... поліційно-злодійською спілкою.

ПАПА НАГОРОДЖУЄ КОМІСАРЯ ОРДЕРОМ, А ЗЛОДІЇ ГОДИННИКОМ.

За „заслуги" папа нагородив комісаря Добецкого високим ордером. Тому самому комісареви подарували злодії в 1924 р. золотий годинник, очевидно крадений. На якомусь принятті властитель пізнав свій годинник у пана комісаря. Вийшов великий скандал, але завдяки звязкам слідчого уряду і комісаря з папським ордером, цілу справу затушовано.

РАПОРТ ЗЛОДІЇВ.

Варш. прокураторови Гібнерови злодії вкрали золотий годинник. Добецкі зібрав всіх злодіїв і заявив, що мусять віддати годинник, бо він хоче дістати медаль. Злодії годинник віддали Добецкому, той Гібнерови, а Гібнер Добецкому похвалу. Годинник знайшовся, але злодіїв не було.

ЗА ПЕРСТЕНЬ ДВІ ПАПІРОСНИЦІ І ВОЛЯ ДЛЯ ЗЛОДІЯ.

В 1924. році скрадено в одній ювілєрським склепі у Варшаві перстень з брилянтами вартости 25000 зол. Співробітниця фірми пізнала з альбуму злодіїв (на поліції є фотографії всіх нотованих злодіїв) того, що вкрав перстень.

Комісар Шабраньскі зажадав за перстень хабара. Йому дали золоту і срібну папіросницю. Шабраньскі поїхав до Лодзі, арештував там злодія і привіз його до Варшави. Властительці перстеня заявив, що зверне його, але під тою умовиною, що при конфронтації зі злодієм властителька заявить, що це не той вкрав перстень. Так теж і сталося. Властителька заявила, що це не той злодій, а по полудні комісар приніс перстень.

АСПІРАНТ БАХРАХ ЧЛЕНОМ ШАЙКИ ФАЛЬШІВНИКІВ.

Свого часу арештовано організатора шайки фальшівників заграничних пашпортів Рубінського. Він заявив, що членом тої шайки був рівнож аспірант поліції Бахрах.

Бахрах був приділений якраз до викривання фальшівників грошей і паперів. Їздив часто за границю і... шукав за фальшівниками. Очевидно, що вони могли бути зовсім спокійні.

НЕ ВІЛЬНО АРЕШТУВАТИ ЗЛОДІЯ!

В осені 1925 р. вкрадено у складі футер Штаркмана у Варшаві футра на кількасот тисяч. Штаркман звернувся до керуючого слідчим відділом Зоненберга о поміч в викриттю злодіїв. Від Штаркмана зажадали такої величезної суми за „вишукання", що він ніяк не міг її заплатити.

Один поліційний знав, хто вкрав футра і звернувся до комісар. Шабраньського з пропозицією, що він арештує злодіїв. На те Шабраньскі відповів: Не втручайся; як хочеш у мене працювати, то спершу спитай, чи і кого вільно тобі арештувати.

Тої самої ночі футра під охороною втаємничених функціонарів поліції поїхали до Данцігу, а зруйнований Штаркман пополнив самогубство.

КОМІСАР КУПУЄ У ЗЛОДІЇВ КАМЕНИЦЮ І ЇЗДИТЬ ДО НИХ НА ЗАБАВИ.

Комісар Добецкі купив у команданта злодійської шайки, Ковальського віллю в Аніні. Від того самого злодія одержав 2000 долярів хабара за те, що мовчав про крадіж долярів, які Ковальський в 1920 р. вкрав в одного Американця.

Той самий Добецкі, відзначений папським ордером, їздить часто до злодіїв з візитами. Бере участь в пятиках, уряджуваних злодіями, а з комісарського револьвера злодії вчаться стріляти, щоби опісля вистрілювати поліцаїв, що женуться за ними в погоні.

АБО ГОДИННИК АБО ЗЛОДІЇ.

В трамваю скрадено предсідателеви суду памятковий дорогоцінний годинник. Прокуратор закликав до себе уряднника слідчого відділу Курнатовского і заявив йому, що він зістане помічником начальника, якщо знайде годинник.

За пять годин Курнатовскі приніс прокураторові годинник. Його іменовано зараз помічником начальника.

Колиж прокуратор спитав Курнатовского урядово, де є доходження проти злодія, Курнатовскі відповів хитро: пане прокуратор, або годинник або доходження...

Богато таких фактів подає ще „Глос Правди". Читаєш те все і здається, що це байки з тисяч і одної ночі про страшних розбійників. Та ні, це факти, за які автор ірєдакція бере повну відповідальність, домагається переведення слідства і прокарання винних. Та що з того?! От той самий „Глос Правди" пише, що керуючого варшавським слідчим урядом Зоненберга іменовано начальником четвертого відділу в головній команді поліції.

Зоненберг авансував. Від тепер він має нагляд над кримінальною поліцією в цілій Польщі....

Такі річи діються у Варшаві — столиці держави. Щож мусить діятися в менших містах, далеко від уряду і всякої контролі?

В чиї руки зложена безпека нашого життя і майна...

Мурашки лазять поза шкіру, що?...

(„Новий Час").

НА ПОМІЧ СТРАЙКУЮЧИМ В ПАСЕЙКУ, Н. ДЖ.

WILKES BARRE, PA.

Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 223, У. Н. Союза прислало $10.00 як жертву для страйкуючих від відділу.

Г. Кулька, секр.

ПОЗІР! ПОЗІР!

Сим подається до відома всім нашим читачам, що присилаючи до поміщення ріжні оголошення до часопис „Свобода", треба рівночасно враз з оголошенням присилати і належитість за них. Щоби читачі могли орієнтуватися яка належитість має бути прислана враз з даним оголошенням, будуть ласкаві за кожде написане в оголошенню одно слово числити 2 цт. коли таке оголошенне має 30 або більше слів. За оголошення котрі не мають 30 слів платиться 50 цнт. за раз. Виняток творять лишень відділи У. Н. Союза, котрих оголошення мають бути підписані місцевим урядом відділу. Всі оголошення мають бути присилані до адміністрації „Свободи" 5—6 день перед днем оголошення їх в часописи, так що колиби вимагала сего потреба, був час порозумітися зі сторонами. Сторони котрі не схотять пристосоватися і придержуватися повисших правил, не можуть відтак нарікати на часопись, що непоміщено їм оголошення чи оголошень.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ОЛЕКСІЙ К. ТОЛСТОЙ.

КНЯЗЬ СЕРЕБРЯНИЙ

(Повість з часів царя Івана Грізного). (7)

VI.

Принятте.

Морозов знав князя ще дитиною, але вони давно стратили один одного з очей. Коли Серебряний відправився в Литву, Морозов воєводив десь далеко; вони не бачились більше десяти літ, та Дружина Андрієвич мало змінився; на перший погляд зараз пізнавби його, бо старий боярин належав до тих людей, котрих особа глибоко врізується в память. Вже самий ріст і красота його звертали на него увагу. Він був о цілу голову висший від Серебряного. Темнорусе, місцями вже сиваве волосся спадало без порядку на розумне його чоло, пороборане кількома шрамами. Буйна борода майже зовсім сива, покривала половину груди. Зпід темних нависших брів блискав проймаючий погляд, а навкруги уст грав привітний усміх, крізь котрий просвічувало те, що нарід зве: собі-на-ум. В його рухах, в пишнім виступленню було щось льві-ного, якась особливо спокійна повага гідность, непоспішность і поміркованость. Дивлячись на него всякий сказавби: гарно бути в згоді з сим чоловіком! І разом з тим всякий подумавби: не гарно з ним посваритися! Дійсно, вдивляючися в Морозова, легко було догадатися, що суворе його лице може в гніві стати страшним. Але привітний усміх і щира отвертість лагодили се враження.

— Здоров був, князю, здоров був, гостю дорогий!—Просимо розгоститися! — сказав Морозов, впроваджуючи Серебряного до великої тисової світлиці, з кафляною лежанкою при печі, з довгими дубовими лавками, з дорогоцінною збруєю на стінах і з множеством золотої та срібної посуди, гарно уставленої на широких полицях.

— Здоров був, здоров був, князю! — От якого гостя мені Бог післав! Адже тямлю я тебе, Микитко, ще маленьким! Ох, бравий же ти був, нічого казати! Коли, бувало, зачнуть діти в круглі грати, то біда, тим, що супротив тебе! Розлетишся немов сокіл ясний, та як розіграється в тобі кров молода, так бувало розлютишся, неначе медведик, — прости, Микито Романовичу, за грубе слово! Так і зачнеш валити на всі боки, що аж дивитись весело! Ну, та й вийшов же з тебе парень, князю! Чув я про твої діла в литовській землі! Бив же ж ти їх, супостатів, як козі дітвору!

І Морозов весело усміхався, а лиляне лице його сіяло вдоволенням.

— А памятаєш ти, Микитко, — казав він дальше, обнявши князя одною рукою за плечі, — памятаєш ти, як ти при ніякій забаві хитрощів не любив? Чи почнеш було з ким боротися, або на кулачки битися, то радше даси себе на землю повалити, ніж би ти йому ногу підставив, або що проти договору зробив. Все, бувало, перенесеш, а вже лукавства, обману, ні собі ні другому не позволиш.

Князеви зробилося якось маркотно в присутности Морозова.

— Боярине, — сказав він, — ось грамота до тебе від князя Пронського.

— Спасибі, князю. Опісля прочитаю; неспішно; нехай ось приму тебе! А де ж Олена Дмитрівна. Гей, хто там! Скажіть жінці, що в нас гість дорогий, князь Микита Романович Серебряний, щоби зійшла почастувати!

Легенько й плавно ввійшла Олена з тацою в руках. На таці були кубки з ріжними винами. Олена низько поклонилася Серебряному, немов вперше його бачить. Вона була як смерть бліда.

— Князю, — сказав Морозов, — се моя хазяйка, Олена Дмитрівна! Люби й жалуй її. Та-же ти, Микито Романовичу, нам так якби рідний. Ми оба з твоїм батьком були немов рідні браття, отже й жінка моя тобі не чужа. Кланяйся, Олено, проси боярина! Позволь, князю, не гордн нашим хлібом-сіллю! Чим богаті, тим і раді! Ось романея, ось угорське, ось мід малиновий, сама хазяйка на я годах ситила!

Морозов низько кланявся.

Князь відклонився обом і спорожнив кубок.

Олена не поглянула на Серебряного; довгі її рісниці були спущені. Вона дрожала, і кубки на таці дзеленькали один до другого.

— Що тобі, Олено? — сказав зараз Морозов: — чи не слаба ти, бува? Лице твоє мов сніг побіліло! Олено, — додав він шепотом — чи не проїзжав бува знов Вяземський? Так! Мабуть сей окаянник проїзжав мимо саду! Не журись, Олено. Ти сему невинна. Без мене радше не ходи в сад; та розвеселись, моє дитятко, я не позволю тебе нікому скривдити! Усміхнись скорше, будь веселійша, а то гість замітить! — Звини, Микито Романовичу, звини, я ось з жінкою заговорився. Велиж, Олено, подати скорше їсти. Адже ти не обідав князю?

— Дякую, боярине, обідав.

— Не вадить, Микито Романовичу, ще раз пообідаєш. Ідиж, Олено, іди, постарайся! А ти, боярине, закуси, що Бог дав, не обижай старого, що на нім лежить царський гнів! І без того мені горя досить!

Морозов вказав на своє довге волосся.

— Бачу, боярине, бачу й очам віри не йму! Ти під опалою! За що? Даруй за сміле питанне.

Морозов зітхнув.

— За те, що держусь старого звичаю, бережу честь боярську, та не кланяюсь новим людям!

Пре сих словах лице його захмурилось, і очи приняли острий вираз.

Він росказав про свою сварку з Годуновом, гірко жалуючись на несправедливість царську.

— Богато, князю, богато сталось в Москві не так, як було, відколи у нас цар завів опричнину!

— Та що се за опричнина, боярине? Стрічав я опричників, тільки не впорпаю!

— Прогнівили ми видно Бога, Микито Романовичу! — помрачив Він ясні царські очи! Від коли клеветники з Сильвестра та з Адашева зробили зрадників, від коли прогнав їх від себе цар, від тоді минулися наші красні дні! Зачав зараз Іван Василевич нас підозрівати, нас, вірних слуг своїх! Зачав толкувати про зраду, про змови, що й в голову чоловікови не прийде! А нові люде сему і раді стали, та нуже йому наговорювати на бояр, хто з пімсти, хто сподіючись собі ласки, і всіх став він слухати. У кого була яка ненависть, той гейже доносити на ворога, буцім то він слова про царя говорив, буцім то хана чи короля піднимає на царя. І не се вони, окаянники, не боячись страшного суду божого, і хрест цілували, і руки в письмах кирнили! Богато безневинних людей посаджені в темниці, Микито Романовичу, і в їх очах мучено. Хто лише хотів, говорив від себе государево слово.*) Перше, бувало, коли хто доніс на тебе, то й мусів сам се доказувати; а тепер, хоть би він як плів язиком, берuть тебе й мучать на його голе слово! Тяжкий настав час, Микито Романовичу. Такий пострах від царя, якого з покон-віку еще не видано! Після мук наступили трачення. І когож тратили!... Та ти князю, у-же може чув про се?

— Чув, боярине, але глухо. Не скоро звістки доходили до Литви. Впрочім, нічому дивуватися. Цареви вільно тратити своїх злодіїв.

— Ані слова, князю! На се він і цар, щоби карати й милувати. Тільки те гірко, що не злодіїв тратили, а самих вірних слуг государевих: окольничого**) Адашева (Олексієвого брата) з малолітним сином; трьох Сатиних; Івана Шишкина з жінкою і дітьми; та ще богато других безневинних.

Досада змалювалася на лици Серебряного.

— Боярине, — промовив він, — сему, бачиться, не цар винен, а його дорадники!

— Ох, князю! Гірко вимовити, страшно подумати! Не на одні тільки слова сих дорадників став цар проливати кров неповинну. От хотьби Басманов, новий кравчий***) царський бив чолом†) государю на князя Оболенського-Овчину за якесь непригоже слово. Щож зробив цар? Підчас обіду своєю власною рукою встромив князеви ніж в серце!

— Боярине! — скрикнув Серебряний, схопившися на ноги, — колиб мені хто другий се сказав, я назвавби його брехуном! Я би сам наложив руку на него!

— Микито Романовичу, старий я вже казати неправду. І на когож? На государя мого!

— Прости, боярине. Але щож думати про таку переміну? Чи не підійшли, бува, царя?

— Мабуть що так, князю. А-ле сідай, слухай дальше. Иншим разом Іван Василевич, упившися, зачав (і подумати сором!) зі своїми любимцями в масках танцювати. Тут був боярин князь Михайло Ремнин. Він заплакав з сорому. Цар давай і на него надівати маску. — Ні! сказав Ремнин, не бувати сему, щоб я згоидив стан свій боярський, і роздоптав маску ногою. Днів через пять, убито його по царському указу в храмі Божім.

— Боярине! Се Бог нас карає!

(Дальше буде).

*) „Говорити государево „слово" значило тоді — доносити на когось, що він зраджував царя.

**) Окольничий — пограничний надзиратель і суддя.

***) Кравчий — маршалок великий двора царського.

†) Бити чолом — подати жалобу, обвинити.

ДО ВСІХ ДОПИСУВАТЕЛІВ.

Просимо затямити собі:

1. — Дописі писати коротко.
2. — Виразно і читко.
3. — Лиш по одній стороні паперу.
4. — В дописях подавати лиш правдиві вісти.
5. — Писати лише про річи цікаві для усього загалу читачів, або бодай його значної части.
6. — В дописях нікого не перехвалювати без дійсної заслуги.
7. — Не лаяти нікого особисто, ані не нападати, ані не зачіпати.
8. — Не жадати звороту дописі, яку дописуватель написав за кілька мінут (коли її дуже потребує, може у себе оставити відпис).
9. — Не посилати „наглих" дописій з домаганнем „сейчас" поміститн, бо се звичайно тільки показує, що дописуватель опізнився і хоче, щоб редакція се надолюжила.
10. — Не присилати до редакції стихів і поезій недоладних щодо форми, або безвартних щодо змісту, а до того й не жадати звороту таких віршів [illegible]

Адм. „Свободи".

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за місяць вересень 1926 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	386,00	139.	56.69
2.	156.19	140.	44.80
3.	74.36	141.	18.12
4.	81.18	142.	95.77
5.	60.18	143.	95.28
6.	25.47	144.	61.50
7.	225.00	145.	46.88
8.	159.47	146.	71.02
9.	116.47	147.	300.19
10.	183.70	148.	13.75
11.	10.00	149.	48.52
12.	108.21	150.	30.31
13.	36.86	151.	54.38
14.	59.99	152.	50.72
15.	40,71	153.	20.90
16.	35.92	154.	40.92
17.	24.82	155.	319.32
18.	97.99	156.	59.56
19.	9.19	157.	42.37
20.	160.78	158.	23.26
21.	48.97	159.	69.85
22.	88.65	160.	83.58
23.	28.75	161.	80.07
24.	134.51	162.	47.88
25.	43.19	163.	87.82
26.	39.53	164.	40.06
27.	37.65	165.	101.27
28.	188.77	166.	16.42
29.	163.78	167.	37.96
30.	65.65	168.	128.20
31.	133.00	169.	38.63
32.	35.98	170.	186.89
33.	52.74	171.	44.66
34.	126.67	172.	53.25
35.	25.03	173.	26.20
36.	81.04	174.	35.50
37.	39.41	175.	91.47
38.	217.18	176.	35.43
39.	98.36	177.	68.45
40.	25.35	178.	35.41
41.	36.20	179.	179.96
42.	105.38	180.	10.17
43.	36.06	181.	121.97
44.	128.75	182.	118.76
45.	167.25	183.	107.62
46.	34.04	184.	7.33
47.	24.60	185.	69.97
48.	50.06	186.	69.88
49.	14.19	187.	50.74
50.	37.45	188.	23.11
51.	61.06	189.	23.67
52.	21.34	190.	9.60
53.	44.96	191.	64.50
54.	20.11	192.	64.08
55.	62.34	193.	145.10
56.	102.00	194.	16.86
57.	104.65	195.	35.26
58.	60.43	196.	44.90
59.	127.67	197.	38.63
60.	16.43	198.	65.15
61.	48.50	199.	9.76
62.	77.05	200.	76.62
63.	258.79	201.	52.18
64.	69.01	202.	31.86
65.	255.94	203.	103.39
66.	108.41	204.	63.03
67.	118.20	205.	21.03
68.	33.05	206.	328.76
69.	100.20	207.	45.30
70.	234.78	208.	34.39
71.	15.73	209.	138.59
72.	53.62	210.	40.55
73.	93.36	211.	118.78
74.	65.39	212.	24.91
75.	82.51	213.	278.39
76.	230.55	214.	40.95
77.	99.65	215.	36.05
78.	135.84	216.	44.05
79.	6.16	217.	285.91
80.	55.15	218.	234.20
81.	116.72	219.	49.37
82.	58.70	220.	127.21
83.	67.89	221.	300.73
84.	14.16	222.	23.21
85.	126.01	223.	159.64
86.	172.00	224.	12.38
87.	108.58	225.	34.01
88.	4.59	226.	20.29
89.	7.28	227.	63.61
90.	190.61	228.	44.04
91.	205.03	229.	204.07
92.	15.49	230.	187.31
93.	25.71	231.	55.91
94.	184.78	232.	59.49
95.	73.52	233.	57.22
98.	144.89	234.	122.45
97.	39.43	235.	108.94
98.	150.18	236.	74.88
99.	157.36	237.	166.88
100.	72.55	238.	38.83
101.	55.21	239.	173.10
102.	280.67	240.	13.94
103.	69.02	241.	65.41
104.	163.15	242.	118.62
105.	129.58	243.	102.47
106.	192.34	244.	28.61
107.	53.56	245.	122.55
108.	101.64	246.	37.56
109.	104.25	247.	218.82
110.	31.05	248.	49.21
111.	38.07	249.	34.85
112.	151.21	250.	20.70
113.	109.17	251.	123.44
114.	61.68	252.	52.96
115.	21.79	253.	47.87
116.	53.51	254.	112.77
117.	73.28	255.	61.82
118.	62.12	256.	25.60
119.	37.82	257.	7.70
120.	130.18	258.	28.71
121.	85.61	259.	137.20
122.	54.01	260.	25.46
123.	92.33	261.	25.86
124.	80.74	262.	38.42
125.	16.09	263.	44.23
127.	89.22	264.	17.26
128.	53.62	265.	38.23
129.	33.47	266.	85.02
130.	189.41	267.	39.37
131.	17.20	268.	46.76
132.	118.61	269.	45.58
133.	136.61	270.	144.88
134.	35.72	271.	34.31
135.	101.29	272.	8.05
136.	138.05	273.	70.46
137.	121.16	274.	132.97
138.	45.89	275.	65.34

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
276.	363.87	326.	133.80
277.	54.24	327.	25.30
278.	49.42	328.	15.26
279.	8.38	329.	18.50
280.	93.16	330.	95.45
281.	20.37	331.	21.34
282.	150.23	332.	61.13
283.	84.45	333.	89.39
284.	25.48	334.	77.22
285.	35.54	335.	28.48
286.	66.51	336.	111.29
287.	15.53	338.	237.73
288.	190.09	339.	62.19
289.	23.41	340.	16.33
290.	50.92	341.	63.87
291.	24.50	342.	129,87
292.	220.76	343.	16.21
293.	24.62	344.	27.31
294.	49.94	345.	93.15
295.	153.83	346.	22.62
296.	196.15	347.	50.95
297.	17.50	348.	15.38
298.	47.84	349.	44.69
299.	50.04	350.	59.05
300.	259.48	351.	53.26
301.	89.03	352.	40.84
302.	8.91	353.	12.82
303.	42.27	354.	33.89
304.	25.75	355.	49.44
305.	48.87	356.	20.81
306.	11.76	357.	34.20
307.	27.25	363.	107.33
308.	99.91	364.	169.14
309.	34.04	365.	112.54
310.	27.99	367.	203.61
311.	16.13	369.	154.89
312.	32.58	370.	199.22
313.	15.52	371.	74.21
314.	10.92	379.	62.58
315.	16.56	380.	24.78
316.	206.56	381.	26.56
317.	95.94	384.	91.92
318.	98.50	385.	211.37
319.	14.91	388.	162.17
320.	69.17	392.	15.97
321.	85.72	393.	24.96
322.	29.72	396.	78.39
323.	44.47	400.	41.63
324.	95.02	401.	28.20
325.	40.32	402.	3.67

З місячних вкладок старих родів обезп 29.942.22

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
25.	2.51	167.	3.84
26.	8.30	177.	11.89
31.	6.68	195.	5.45
34.	2.10	217.	6.93
38.	3.55	218.	1.70
56.	3.53	221.	3.50
61.	6.36	229.	2.87
64.	2.16	237.	2.36
65.	2.50	242.	3.41
67.	2.07	245.	6.93
87.	1.87	246.	1.45
90.	3.66	266.	2.87
92.	2.04	276.	7.10
105.	3.38	281.	5.10
106.	5.59	284.	1.06
110.	4.71	309.	4.11
129.	3.79	323.	1.84
131.	1.72	332.	1.99
133.	3.93	338.	2.98
142.	2.05	350.	1.38
147.	3,63	357.	1.70
160.	8.86	385.	2.96

З місячних вкладок нових родів обезп.	168.41
Разом від членів	30.110.63
Процент від бондів	1.145.00
Процент від морґечів	2.011.03
Сплати морґечів	2.460.00
Сирітські части по бл. п.:	
Андрій Бафія	500.00
Разом	36.226.66

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Мелянія Барна, в. 1	250.00
Теодор Барна, в. 1	960.00
П. Росолович, в. 105	500.00
Андрій Бафія, в. 354	996.10
Ів. Ольховський, в. 29	1.000.00
Леон Збрик, в. 7	1.000.00
Юстина Мельник, в. 7	1.000.00
Спір. Лаґойда, в. 379	304.50
Григ. Фурчак, в. 183	750.00
О. Ольшаницький, в. 99	100.00
Вас. Гондович, в. 65	75.00

Запомоги з фонду запомогового:

Михайло Васюта, в. 9	50.00
Петро Яворський, в. 19	50.00
Михайло Юзів, в. 21	75.00
Микита Кікта, в. 48	50.00
Стефан Деркач, в. 143	25.00
Юрій Манько, в. 149	50.00
Карпко Будняк, в. 155	75.00
Іван Ґалянт, в. 180	50.00
Гр. Маковський, в. 237	50.00
Петро Орляк, в. 268	50.00
Матвій Шевяк, в. 274	100.00
Петро Боднарчук, в. 308	50.00
Кароліна Козевич, в. 344	100.00
Гелена Рифцьо, в. 385	25.00

Виплати з фонду сирітського по бл. п.:

Сидор Пукала, в. 78	157.57
Кир. Улицький, в. 270	100.00
Гавр. Дзядик, в. 23	63.82
Лука Михальчик, в. 195	85.32

Виплати з фонду адміністраційного.

Свобода за орґан	3.849.90
Свобода за праці, чищенне і світло	610.94
Платня гол. уряду	510.00
Кошта подорожі і дієта гол. предс. на засіданне Гол. Екзекутиви	27.00
Видатки канцелярійні, почта, експрес, телефон і ин.	95.29
Інвестиція готівки в морґечах	65.100.00
Разом	78.335.44

ЗІСТАВЛЕННЄ.

Готівка з кінцем міс. серпня остала	308.159.40
Прихід за вересень	36.226.66
Разом	344.386.06
Розхід за вересень	78.335.44
Готівка з кінцем міс. вересня остає	266.050.62

БІЛЯНС:

Стан чинний:

Готівка	266.050.62
Морґечі	816.277.50
Бонди	390.192.48
Реальність	19.500.00
Друкарня	16.000.00
Разом	$1,508.020.60

Стан довжний:

Фонд посмертний	1,009.957.22
„ резервовий	241.183.99
„ запомоговий	51.571.21
„ адміністрац.	29.632.02
„ народний	4.817.43
„ конвенційний	10.149.75
„ сирітський	160.708.98
Разом	$1,508.020.60

Теодор Грицей, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр;
Р. Слободян, г. фін. секр.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за місяць вересень 1926 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	23.17	44.	21.83
2.	13.30	45.	11.70
2.	12.83	47.	2.30
4.	2.70	50.	6.30
5.	6.75	51'	1.60
6.	4.00	52.	75
7.	32.35	53.	4.73
8.	10.35	55.	6.30
9.	19.58	56.	18.23
10.	4.95	57.	8.10
14.	1.80	58.	7.70
15.	7,05	59.	14.25
16.	5.20	61.	5.18
18.	10.35	62.	8.50
20.	8.35	63.	27.45
21.	4.75	64.	6.80
22.	15.75	65.	31.75
23.	2.95	66.	4.28
24.	16.20	67.	13.05
25.	1.15	68.	2.50
26.	1.15	69.	4.50
27.	2.70	70.	28.58
28.	23.25	72.	9.05
29.	13.30	73.	6.30
30.	8.10	74.	3.15
31.	23.18	75.	14.65
34.	13.50	76.	31.05
35.	2.95	77.	8.32
36.	50	78.	3.40
38.	23.90	80.	6.10
39.	6.08	81.	7.00
40.	2.70	82.	6.15
41.	2.95	83.	11.92
42.	8.35	85.	12.15
43.	2.50	86.	6.10

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
87.	14.65	196.	2.95
88.	90	197.	2.25
89.	2.05	198.	3.60
90.	14.00	200.	12.50
91.	22.95	201.	6.00
93.	2.93	203.	6.30
94.	13.50	204.	50
95.	5.40	205.	3.85
96.	14.90	206.	40.10
97.	3.60	207.	2.70
98.	6.75	208.	2.25
99.	22.30	209.	17.10
100.	5.65	210.	6.10
102.	22.75	211.	8.60
103.	2.95	212.	1.40
104.	20.70	213.	21.15
105.	11.05	214.	7.20
106.	4.30	217.	32.62
107.	3.20	218.	36.45
108.	9.25	219.	3.82
109.	12.37	220.	13.95
110.	90	221.	11.48
112.	12.85	223.	21.15
113.	5.85	224.	3.50
114.	7.00	226.	3.00
115.	25	227.	3.60
116.	10.80	228.	5.25
118.	3.60	229.	16.90
120.	11.65	230.	18.45
121.	10.80	231.	75
123.	6.08	232.	4.75
124.	15.55	233.	45
127.	9.45	234.	26.55
128.	5.25	235.	4.28
130.	6.30	236.	5.00
131.	2.05	237.	16.20
132.	20.50	238.	2.50
133.	8.10	239.	15.55
135.	6.30	241.	7.20
136.	15.30	242.	11.70
137.	17.10	243.	19.35
139.	2.95	244.	2.50
140.	1.00	245.	12.00
142.	10.15	246.	3.60
143.	8.80	247.	29.55
144.	2.25	248.	4.50
145.	1.65	250.	2.70
146.	6.30	251.	12.40
147.	41.62	252.	3.60
148.	4.75	253.	2.70
149.	6.98	257.	3.50
153.	3.60	258.	3.60
155.	46.65	259.	18.90
156.	7.45	260.	4.95
158.	1.80	261.	2.70
159.	8.10	262.	7.42
160.	12.85	263.	6.00
161.	5.40	264.	4.30
162.	5.65	265.	2.48
163.	8.33	266.	3.60
164.	3.00	267.	4.05
165.	6.15	268.	50
166.	1.58	269.	5.40
167.	2.95	270.	18.70
168.	17.55	271.	75
170.	11.95	273.	2.50
171.	25	274.	10.13
172.	3.40	275.	6.55
174.	4.30	276.	48.40
175.	6.30	278.	8.55
176.	2.05	281.	2.53
177.	7.00	282.	20.93
179.	22.95	283.	9.70
181.	13.73	284.	3.40
182.	7.90	285.	3.40
183.	3.85	286.	1.35
188.	75	288.	22.05
191.	1.80	289.	3.15
192.	2.05	290.	2.48
193.	8.80	292.	18.00

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
293.	1.35	334.	3.95
294.	4.72	335.	50
295.	13.50	336.	6.50
296.	8.55	338.	31.05
297.	2.50	339.	10.35
298.	6.98	341.	5.18
299.	2.70	342.	18.90
300.	19.60	343.	2.50
301.	11.00	344.	1.80
302.	90	345.	7.90
305.	2.50	346.	4.50
306.	50	347.	5.65
307.	3.45	350.	1.80
308.	16.45	351.	3.85
309.	1.35	352.	5.85
310.	3.38	355.	2.93
312.	3.83	357.	3.60
314.	1.60	363.	16.65
316.	22.95	364.	12.38
317.	10.15	365.	13.05
318.	3.38	367.	11.93
320.	7.20	369.	21.25
321.	13.50	370.	9.00
322.	25	371.	10.70
323.	6.55	379.	3.60
324.	12.18	380.	4.28
326.	14.18	384.	12.85
328.	2.30	385.	24.98
330.	3.20	388.	13.75
331.	3.15	396.	12.60
332.	6.55	401.	4.72
333.	7.45		

З місячних вкладок	2.665.70
Процент від морґечу	92.33
Разом	2.758.03

РОЗХІД:

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за праці	238.85
Платня помічних сил	240.00
Видатки канцелярійні	30.31
Інвестиції готівки в морґечах	10.500.00
Разом	11.009.16

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. серпня остала	46.168.58
Прихід за вересень	2.758.03
Разом	48.926.61
Розхід за вересень	11.009.16
Готівка з кінцем міс. вересня остає	37.917.45

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	37.917.45
Морґечі	46.800,00
Разом	$84.717.45

Стан довжний:

Фонд посмертний	64.591.68
„ адміністрац.	20.125.77
Разом	$84.717.45

Теодор Грицей, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр;
Р. Слободян, г. фін. секр.

Прошу ввійти, пане Шекспір!

Отсю анекдоту подають мадярські газети. Імени героя анекдоти не подають, бо він нині вже славний драматурґ. Тодіж він був іще незначний початкуючий і саме передав управі одного провінціонального театру свою першу драму. Першу пробу заряджено, а директор театру повідомив про це письменно автора і просив зайти на пробу. Пробу визначено на 11-ту годину. Та вже в 10-тій годині стояв щасливий драматурґ перед дверми театру. Але біда! Там було написано: „Вступ дозволений лише членам театру". Біля цього стояла вивіска з визначеними пробами. Було там написано: „Від 9—11 год. Шекспірів „Гамлет", від 11—1 драма молодого драматурґа". Молодий драматурґ ворожив собі пальцями: „ввійти — не ввійти" а коли вийшло „ввійти", застукав у двері. Вийшов дверник і спитав: „Що-бажаєте?". На це молодий чоловік сказав виразно: „Я автор, котрого драму тепер будуть грати на пробі". Портієр глянув на нього недовірчиво — бо початкуючий драматурґ був убого зодягнений, потім поглянув на вивіску й сказав: „Добре — прошу ввійти, пане **Шекспір!"**

Др. В. Клодницький.

УКРАЇНА В 1918 Р. В ОСВІТЛЕННЮ АВСТРІЙСЬКОЇ ДИПЛЬОМАТІЇ

(8)

(Продовженнє)

При цій нагоді хотівби я ради повноти образу додати, що Німці не втішаються у поодиноких кляс населення ніякими більшими симпатіями ad personam, що по більшій части можнаб поставити на карб цього, що Німці уживають строгого поступовання в случаях, де цього непотрібно. Як приклад мігбим навести много обговорюваний випадок з нагоди передачі згаданого меморіялу. В цілі передачі меморіялу зголосилися два члени Союза у Ексцел. Мума, одначе в послідній хвилі зауважено доцільним, щоб депутація була змінена кількома членами союза, головно з провінції.

Коли ціла депутація вступила до прийомної салі, заявив п. Мум в доволі грубіянський спосіб, що він хоче приняти лише двох зголошених членів і прийняв дійсно меморіял щойно тоді, як прочі члени депутації опустили салю.

Відходить до опер. відділу Нач. Команди Армії та представництва закорд. справ при Нач. Команді Армії.

Ронґе, полковник.

1. прилога.

Прилога до Розв. № 13078 з 1918.

Німецькі війска увійшли перед майже 3 місяцями як приятелі на Україну. Завдяки їхній присутности та їх ній помочі, очищено наш родючий край від большевиків і не мало полялося української крови, щоб так в короткому часі увільнити величезні простори краю.

Нам звісно, які зобовязання переняв на себе попередний український уряд, одначе ми знаємо також, що той сам уряд, який черпав свою силу тільки зі соціялістичних кличів, не був в силі сповнити своїх зобовязань, що український народ кровавився в горожанській війні. Проте мусів цей уряд упасти. Представники німецького уряду поставилися жичливо до наших змагань і наша сильна воля в тому, щоб доказати, що ми хочемо сповнити зобовязання, переняті супроти заприязненої нації. Ми представники сельського господарства, які представляють собою головним чином продуцентів найважнійших середників поживи, знаємо, що лише щаслива розвязка, вперш у чергу питання хліба допровадить до цього, щоб відновити добросусідські взаємини України з центральними державами та їх дальше розвивати. Ми не хочемо застановлятися тут над земельним питанням як таким, тільки порушити ті точки та міри, які негайно мусять бути переведені, щоб почати поважну працю. Ми приневолені одначе звернути при тому також увагу на ті небезпеки, які нас очікують, наколи нам не вдасться залізною рукою здушити анархію та пособлячу їй агітацію.

Населення України, після того як в часі революції анархія потрясла всіми основами державного ладу та знищила ціле економічне життя, поділилося на табори, дві партії. Одна з них, безмірно меньша частина, якій з самого початку подобалось переведення найкрайніших соціялістичних прінціпів, партія, яка в своїх безграничних бажаннях так далеко зайшла, що їй мусілося створити нову назву „большевики", яка свою силу, свій вплив могла оперти лише на анархії, в ній находила виключно особисту користь, яка не жахалася перед ніякими средствами, щоб тероризувати все проче населення. — Ця партія веде дальше свою підпольну роботу. Вона не жахається в цинічний спосіб продовжати аґітацію, явно цькувати проти німецьких війск, та підбурювати населення до нищення засівів. Вона бачить в представниках центральних держав персоніфікацію ладу та монархістичного прінціпу — проти цього є звернена її робота.

Значно більша частина населення та вся інтеліґенція краю, яка свідома того, кілько вони завдячують інтервенції центральних держав, яка в наслідок анархії до крайности виснажена, та тужить тільки за упорядкованими, певними відносинами, яка в серіозній праці бачить ратунок перед голодом, яка в ширшій симпатії до центральних держав, дійсно хоче виконати переняті зобовязання, надіється, що її голосу вислухають.

Відомо є, як велике зацікавлення виявляє німецьке представництво щодо розвою внутрішних відносин України і який вплив воно має на уформовання річий. — Наш новий уряд, зі зрілих та вирозумілих людей, є перенятий найщирійшою волею, створити упорядковані відносини, він знає також, що при вдачі нашого народа, особливо коли його моральні основи минувшими подіями потрясено було до глибини, заповідають успіх тільки найбільш енерґічні средства. Ми знаємо, що в кождій місцевости, в кождому селі, маленьке число зреволюціонізованих осіб тероризує проче населення, т. зн. поносить вину цілого нещастя; проти таких належить поступити в безпощадний спосіб. Німецьке правительство виходячи з гуманних засад, волілоб не бачити таких средств та поширяє свій вплив в тому напрямі в надії, що й цим шляхом дійде до щасливої цілі. Ми одначе, які від дитинячих літ жили в стислих стосунках з народом, ми знаємо народню душу та знаємо, що в нормальних обставинах не можна би легко зробити, але після так глибокої деморалізації, яка розбудила лише найнизші інстинкти, можуть змусити до протверезіння, спокою та ладу тільки найстрогійші, найбільш безпощадні средства. Відсоток збунтованих малий, велика більшість населення тужить за ладом і спокоєм. — Це ніякі соціялістичні стремління, які ті аґенти бувшого так званого соціялістичного уряду поширюють; ми не маємо жадних або майже жадних соціялістів в німецькому розумінню. Ті, що у нас себе називають соціялістами, є переважно без виїмку большевики.

(Дальше буде).